

les Formuerne, dør leves der højt paa Landbrugets Bekostning, dør har man anderledes udnyttet Chancerne, dør har man anderledes faaet Lov til at have frit Spillerum. Herinde i København og i de andre Købstæder lever man derimod i den Tro, at Landboerne er dem, der har skummet Fløden. Sikke Priser de faar før deres Varer! De faar en Pris for Smørret, der er 3—4—5—6 Gange saa høj, som den var før Krigen. Sikke Priser de nu faar for Flæsket! Og Kødet sælges jo nu af Landbruget til Priser, der er næsten ubetalelige.

Begge disse Synspunkter forekommer mig at være i den Grad overdrevne, at det vilde være yderst formaalistjensligt, om vi fik taget dem lidt under Behandling, saa man kom til at se lidt mere nøgternt paa disse Forhold. Naar der af det ærede 23de Medlem for Hovedstaden (Gamborg) forleden Dag her fra Talerstolen blev oplæst et Regnskab fra et Landbrugovre i Jylland, saa tør jeg ikke paastaa, at et saadant Regnskab ikke er i Overensstemmelse med Virkeligheden; men det turde dog maaske være lidt vanskeligt at antage, at vedkommende virkelig skulde have haft den Indkomst, og at han da ved Aarets Slutning skulde kunne sige, at hans Bedrift havde den samme normale Værdi og var i samme produktive Stand som ved Aarets Begyndelse. Dette kan dog ikke bedømmes, uden at man kender vedkommende Bedrift og har gennemgaaet vedkommende Regnskab ret nøje. Men hvis man vil sige, at et saadant Regnskab er et Normalregnskab for lignende Bedrifter ud over Landet, tror jeg, at man slutter meget forkert. I de sidste Aar er der sparet i høj Grad paa Nyanskaffelser af Maskiner o. s. v., i det hele taget paa alt, som er nødvendigt ved et almindeligt Landbrugs Drift, i Haab om, at den Tid dog snart maatte komme, da Prisen for de forskellige Ting endelig maatte have naaet et Højestepunkt for atter at gaa ned igen. Disse Besparelser kan dog kun gaa til en vis Tid, og det Tidspunkt kommer, da Anskaffelser maa finde Sted; og naar dette sker, kan man ikke i et enkelt Aar trække alle de Udgifter fra, som sker som Følge af Nyanskaffelser. Det forekommer mig, at det maa være en forkert Beregningsmaade, og at Fradragene for Slid paa de forskellige Ting maa ske Aar efter Aar. Man kan jo heller ikke nægte, at Jorden i de Aar, der er gaaet, er gaaet tilbage i Ydeevne, og at Gødningsstoffer,

naar der bliver Adgang til saadanne, maa skaffes til Veje, selv om det kun kan ske til høje Priser, som vil tynges stærkt paa Landbrugets Budgetter.

Hermed være ikke sagt, at der ikke ud over Landet er en Mængde Landbrug, som staar alt for lavt i Skat. Jeg ønsker at sige, at der sikkert Landet over findes mange Landbrug, som staar til en Skat, der ikke i mindste Maade svarer til den virkelige Indkomst, de har haft; men det er ikke noget, der kun gælder for Landbrugets Vedkommende. Man ser af Beretningerne fra de Rejser, som Landsoverskatteraadet foretager rundt om i Landet, at det ikke blot er indenfor Landbruget, der findes Skattesnydere. Landsoverskatteraadets Næstformand, som jeg husker en Gang har faaet en mindre velvillig Omtale her fra Rigsdagens Side, har i Virkeligheden gjort et meget fortjenstfuldt og nyttigt Arbejde ved at foretage disse Rejser, og Resultatet af dem viser, at det ikke blot er indenfor Landbruget, Skattesnyderne findes, men at de ogsaa findes i andre Erhverv, og det i langt højere Grad, og at det indenfor andre Erhverv drejer sig om langt større Beløb end dem, man indenfor Landbruget maaske har svaret for lidt i Skat.

Kravet om, at Landbrugerne bør have Bogføringspligt, saaledes at de skal kunne tvinges til at forelægge Dokumentation for deres Indkomster, tror jeg vilde virke hen imod at medføre en umulig Ordning. Skulde et Landbrugsregnskab føres paa en saadan Maade, at det kunde bruges som Dokumentation for de virkelige Forhold, saa vilde det betyde, at vedkommende maatte have en betydelig regnskabsmæssig Uddannelse, maaske en endnu større end den, der er nødvendig for at drive en almindelig Købmandsforretning, og det turde dog maaske være undskyldeligt, naar Landbrugerne i Almindelighed ikke har tilegnet sig og ikke tilegner sig en saadan Uddannelse. Og at faa et Regnskab frem fra de forskellige Jordbrugeres Side, som i Virkeligheden ingenting betød, det vilde kun føre med sig et uoverkommeligt Arbejde for Skatteraadene og for Landsoverskatteraadene. Derimod kunde jeg tænke mig, at der rundt omkring i Landet blev ført et Regnskab over forskellige Brug, hvilket saa maaske kunde virke som en Rettesnor for, hvad almindelige Landbrugere kunde have i Indtægt. Det vilde sikkert være meget ufuldkomment, men vilde dog kunne være et Fin-